

Carlo Roberto Maria Redaelli

**“ ...TUDI JAZ VAS
POŠILJAM”**

(evangelij po Janezu 20, 21)

Pastirsko pismo 2018-2019

založba Voce Isontina

na platnici: cerkev sv. Antona puščavnika, Belvedere pri Ogleju, glavni oltar, 18. stoletje.
Furlanska delavnica "Vstali Zveličar", špica tabernaklja.

POZABLJENA NALOGA

1. Cerkev izvira iz Jezusove velike noči. To vemo, a smo po dvatisoč letih skoraj pozabili na to. Tedensko veliko noč, nedeljo, smo večkrat spremenili najprej v leno in zdolgočaseno izpolnjevanje nedeljske zapovedi, nato pa v laični week-end. V mnogih cerkvah so spremenili osrednji prostor našega krščanskega rojstva, krstilnico, v skladišče za stole in metle ali za oltarček, na katerem stoji Marijina podoba. Obhajanje zakramentov uvajanja v krščanstvo je polagoma postalo priložnost za družinski praznik, ki se dopolni v enem samem dnevu in največkrat ne pusti za seboj nobene sledi pri otrocih. Življenje občestev - ki so številčno vedno skromnejša in postarana - smo večkrat prikazovali kot sosledico sestankov, srečanj, običajnih slovesnoti, ki jih ponavljamo iz leta v leto z večjim trudom. Včasih se zdi, da so župnijska praznovanja celo pozabila na zavetnika - ne ene maše ali tridnevnic v pripravo - in so postala priložnost za polnjenje trebuha na večdnevnikih "šagrah". Raste število ljudi, ki gojijo brezbriznost do Cerkve: "mimo tega" pa bi lahko rekli, da najdejo v zameno enako brezbriznost ali vsaj nesposobnost krščanskih skupnosti za odnos z njimi. Raste število družin (dandanes najpogosteje slo-nijo na obliki sobivanja partnerjev), ki ne prosijo za krst svojih otrok, čeprav izhajajo iz katoliških in krajevnih (*nadžkof uporablja izraz italijanskih,*

Žalostna
podoba...

v smislu, da bivajo v Italiji, op. prev.) družin. Tega pa ne delajo zavestno, kot nekoč, ko so želeli dati otroku prostost, naj se sam odloči za krščanstvo v odrasli dobi, a ker jih stvar preprosto ne zanima. Vrh tega mnogo občestev niti ne ve za odstotek otrok, ki so se rodili v kraju in niso bili deležni krsta. Zadovoljijo se le s tem, da sprejmejo prošnjo nekaterih staršev, ki želijo krst svojih otrok (večkrat jih v to silijo stari starši...). Obenem raste prisotnost tujcev, ki večinoma (a ne vedno) pripadajo drugačnim verskim skupnostim: tudi v krščanski skupnosti zelo razgreto debatiramo o sprejemanju ali nesprejemanju tujcev, dajemo pa vtis, da nikogar ne zanima, da je Jezus Kristus umrl in vstal tudi zanje. Prisotnost kristjanov v krajih, kjer srečujemo ljudi - delo, gospodarstvo, šola, univerza, javna občila, državna uprava, politika itd. - je vedno manj vidna in vplivna. Misijska naloga v krajih novejše evangelizacije se je polagoma in postopoma skrčila na pobiranje denarja za podpiranje podvigov socialnega značaja. Ob vsem tem še neusmiljeno dejstvo: zapiranje redovniških kongregacij, samostanov, zdravstvenih domov in katoliških šol, ki so imeli pri nas stoletno prisotnost. Semenišča in noviciati pa žalostno prazni.

Pretirana
črnogledost...

2. Pretirano in črnogledo? Seveda. Resnična podoba Cerkve tudi tu pri nas le ni tako črna. Tu je še veliko oseb, ki verujejo v Jezusa, ki molijo, ki poslušajo Božjo besedo, ki skušajo živeti po evan-

geliju tudi v težkih okoliščinah. Je veliko duhovnikov, diakonov, redovnikov in redovnic, mož in žena v župnijah, ki jim ni škoda časa sodelovati pri bogoslužju, pri katehezi, v dobrodelnosti. Obstajajo žive, pozorne in gostoljubne župnije in cerkvene organizacije... in še bi lahko naštevali.

A vendar... a vendar moramo pošteno priznati, da se je v vsakem izmed nas in v naših skupnostih umiril misijonski ogenj. Nismo samo mi krivi. Smo del družbe, italijanske in evropske, ki se stara in vidno umira posebno na demografskem, gospodarskem, družbeno-političnem področju, a tudi na področju kulture, vrednot in verske pripadnosti. Gospod pa nas prosi, naj živimo po evangeliju prav v tem svetu in v tej kritični dobi - ali, če jo označimo z bolj milim izrazom, v tej dobi prehoda - a za to bomo nekoč dajali odgovor! Toda obenem nam daje tudi milost.

PASTIRSKI OBISK

3. Pišem svoja razmišljanja v nekoliko preprostejši obliki (zato pa upam, da bodo bolj razumljiva in sprejemljiva), medtem ko mislim na pastirski obisk. Gre za eno izmed škofovih poglavitnih nalog in prav takega ga želim tudi doživeti. Stara oblika pastirskega obiska je izgubila svoj smisel, saj so jo uporabljali v popolnoma, ali vsaj delno, krščanskem družbenem okolju. Škof je bil avtoriteta, zato so ga morali sprejemati z vsemi častmi, ki so bile tipične za predstavnike civilne družbe: potrebne so bile izredne priprave in zahtevne slovesnosti tako v cerkvi kakor v drugih okoljih običajnega življenja. Zelo pogosto je skupnost preveval tudi strah pred nadzorniškim pogledom tako škofa kot njegovih sodelavcev. Res je bilo veliko osebnega odnosa z ljudmi, a v duhu ponižnega spoštovanja do oblasti.

Dandanes ne moremo več predlagati take oblike obiska. Obisk je lahko namenjen le krščanski skupnosti, preko njenih različnih odtenkov in dejavnosti ter v luči življenja njenega običajnega delavnika. Škof lahko obišče tudi druge stvarnosti, kot npr. tovarne ali obrtniške delavnice, toda diskretno in samo če to sprejmejo: sam nima več nikakršne oblasti nad njimi, niti po prestižu.

4. Razmišljal sem, da bi opravil pastirski obisk približno v taki obliki, kakor sem jo pravkar navedel: preprosto na razpolago našim župnijam v

Pastirski obisk
nekoč

Pastirski
obisk in
oznanjevanje

času vsakdanjih opravil in skrbi, pripravljen na srečanja z različnimi dejavnostmi in še posebno z osebami. Tako bi videl, bolje spoznal, se zahvaljeval, opogumljal, spodbujal.

Toda vprašal sem sem: je to dovolj? Ali ni naloga škofa, naslednika apostolov, najprej oznanjevanje? Oznanjevanje mrtvega in vstalega Jezusa, ki je odrešil vse ljudi? Oznanjati neskončno Očetovo ljubezen do vsakega moža in žene. Oznanjati dar Svetega Duha, ki nas dela božje in spreobrača naša srca? Kako naj naredim, da bo pastirski obisk priložnost prav za to in v sozvočju z nalogo, ki jo je papež Frančišek zaupal Cerkvi danes v apostolski spodbudi Veselje evangelija? Prve besede tega dokumenta so zelo jasne: *“Veselje evangelija napolnjuje srce in celotno življenje ljudi, ki se srečajo z Jezusom; ljudi, ki dovolijo, da jih odreši greha, žalosti, notranje praznine, osamljenosti. Z Jezusom Kristusom se vedno rojeva in oživlja veselje. V tej apostolski spodbudi se želim obrniti na krščanske vernike, da bi jih povabil k novemu obdobju evangeljskega oznanjevanja, zaznamovanega s takšnim veseljem. Hkrati želim nakazati pot Cerkve v prihodnjih letih.”* Pastirski obisk bo dosegel svoj cilj samo, če bo prispeval, da bo v naši škofiji zaživela “nova stopnja evangelizacije”.

Oznanjevanje
evangelija je
naloga vse
Cerkve

5. Nadaljeval sem razmišljanje v to smer, se posvetoval s svojimi najožjimi sodelavci in z različnimi sveti. Skupaj smo spoznali še nekaj novega: ali je samo škofu zaupana naloga oznanjevanja evangelija? Ali ni to tudi poslanstvo duhovnikov, diakonov, posvečenih oseb in vseh ostalih verni-

kov? Cerkev je po svoji naravi misijonarska: izhaja iz oznanjevanja in živi zanj. Vsa Cerkev, vsak kristjan je poklican, da oznanja, živi in priča za evangelij, ne samo škof. Kako naj torej naredimo, da bo pastirski obisk misijonska priložnost, ki naj vključi občestva in posamezne kristjane ter stori, da bo naša Cerkev bolj dinamična, bolj odprta vetju Svetega Duha, bolj podjetna?

V nadaljevanju bom poskusil nuditi nekaj namigov, kako naj doživimo pastirski obisk na nov način, ki naj zaobjame različna občestva v misijonskem duhu. Seveda ne pričakujem nikakršnega čudeža in nočem naložiti pastirskemu obisku bremena visokih pričakovanj... kajti to, kar ohranja Cerkev živo in vzdržuje njeno oznanjevanje je končno vsakdanje delovanje, je pot prepojena z vero, sta upanje in dobrot, ki tketa vsak dan preprostost življenja po veri, s hrano Božje besede in zakramentov.

Toda: je pravilno ali ni, da pričakujemo čudež? Ali ni morda bolj potrebno ponižno in zaupno moliti, da bi pastirski obisk prinesel sadove po Božji volji?

6. Izročam vam preprosto molitev in prosim, da jo posamezniki in v občestvih, ves čas pastoralnega obiska, dvigate vsak dan Gospodu:

Gospod Jezus, po svojem vstajenju si učence poslal po svetu in jih priključil poslanstvu, ki si ga prejel od Očeta: poslanstvu ljubezni, življenja, odrešenja. To poslanstvo vodi in navdihuje Sveti Duh in prinaša mir in odpustanje grehov.

Molitev za
pastirski obisk

Tudi danes izročáš svoji Cerkvi nalogo oznanjevanja, življenja in pričevanja po evangeliju, da bi se vsak moški in vsaka ženska, ki se rodita za ta svet, čutila ljubljena kot sin in hči.

Daj naši Cerkvi, ki s svojim škofom doživlja čas pastirskega obiska, naj zajame pogum, stopi na pot, zaupa delovanju Svetega Duha. Naj bo čas molitve, poslušanja Besede, pričevanja, srečevanja. Naj bo čas veselega in presenetljivega odkrivanja tvoje roke v srcu vsakogar, saj si ti vedno pred nam kot naš Pastir.

Oče se razodeva malim in ubogim: daj tudi nam prilžnost, kakor nekoč apostolom, da se vrnemo k tebi in delimo s teboj tvojo radost. Amen.

BOŽJA BESEDA

7. Skupaj z molitvijo, ki uvaja vsako naše dejanje, je bistvenega pomena prisluhniti Gospodovi besedi, da bi spoznali poslanstvo Vstalega, ga sprejeli z veseljem in s pozornostjo ter ga uresničevali pod vodstvom Svetega Duha.

Zadnja leta smo vedno vsi skušali dati prostor Božji besedi v naših občestvih, kot nadaljevanje tiste poti, ki smo jo začeli že pred časom. Opozarjam vas, ker je to važno, da ne zbrisemo iz spomina prehojene poti, ki izvira iz raznih pastirskih pisem: *“Kdo je Cerkev”* je predlagalo naj v naših skupnostih ugotovimo, kako naj živimo po zgledu Cerkve v Apostolskih delih; *“Cerkev, ki posluša in sprejema”* je nadaljevalo razmišljanje o Cerkvi; *“Kdo je kristjan”* nam je predlagalo naj preberemo evangelij po Luku v celoti, da bi razumeli kdo Jezus in posledično kdo je kristjan (z veliko hvaležnostjo naj omenim veroučitelje v naši škofiji, ki so nam ponudili komentar k evangeliju po Mateju); *“Pismo nedeljskemu kristjanu”* (objavljeno je bilo tudi v sklopu knjižice *“Na Gospodov dan”*, ki je vsebovala tudi *“Pismo pastoralnim sodelavcem: “sanjati” nedeljo”*) je opozorilo na lepoto in pomembnost biti kristjan, pa čeprav brez vidne odgovornosti v skupnosti; in končno, lansko leto: *“Mladenič, ki je sledil Jezusu. Pismo svetega Marka odrasli Cerkvi”*, ki je slonelo na izkušnji evangelista Marka v luči nove zaveze.

Zelo sem vesel, ko opažam, da je branje Božje

Prisluhnimo
Besedi

besede med bogoslužjem v naših občestvih vedno bolj pripravljeno; ugotavljam tudi, da postaja skoraj naravna potreba začeti vsako srečanje, kakršnokoli, s trenutkom *lectio*; tudi opažam z veseljem, da so se v teh letih spontano oblikovale skupine Božje besede (poleg že prej obstoječih), pa tudi vem, da si mnogi verniki vsak dan vzamejo čas za osebni stik z Božjo besedo.

Beseda kot
spoznavanje
v Duhu

8. Seveda, pot je še dolga, ne samo glede utrjevanja in širjenja te izkušnje, pač pa tudi glede rasti v dve smeri, kjer smo še na šibki točki.

Prva se nanaša na razločevanje v duhu (*discernimento*) na podlagi Božje besede. Razločevanje česa? Božje volje, kaj želi Gospod od nas na osebni in občestveni ravni. Razločevanje, ki izhaja najprej iz interpretacije besedila in razločevanje v luči Božje besede, ki izhaja iz nas samih, iz Cerkve, iz družbe, ki ji pripadamo in iz zgodovine v katero smo vključeni. Iz takega razločevanja izhajajo izbire in konkretno delovanje.

To ni mehanska operacija, ki uporablja Sveto pismo kot priročnik ali knjigo receptov po potrebi. Ni niti nekaj, kar bi samo umsko zanimalo tiste, ki želijo razumeti in niti volja, da bi tisti, ki morajo odločati, odločili primerno. V razločevanje na podlagi Besede je namreč vpletena celotna oseba: njena čustva kakor tudi občutki, izkušnje, vera, upanje, ljubezen. Vemo namreč, da deluje v srcu vernega človeka, ki bere in posluša Božjo besedo, najprej Sveti Duh. Ta Beseda končno razsvetljuje življenje vernika in občestva, ki mu pripada.

Primeren korak na poti zorenja bi bil ta, da bi se obstoječe skupine Božje besede in tiste, ki bodo - upajmo - nastale v naslednjih mesecih, naučile omenjeno obliko razločevanja in bi svojega dela ne omejevale samo na eksegetsko spoznavanje Svetega pisma ali na medsebojno soočanje z izbranim odlomkom (tvegali bi, da pride do izraza samo, ali skoraj samo, čustvena plat...); začele naj bi pot molitve.

9. Druga smer, ki nam povzroča težave, je iskanje vsebine oznanila v Božji besedi, posebno do t.i. oddaljenih: nekateri niso bili nikoli krščansko vzgojeni (ne glede ali so prejeli krst ali ne), drugi so to vzgojo zapravili po poti življenja. Kako naj jim oznanimo Božje kraljestvo? Kako naj jim oznanimo odrešenje, Božjo ljubezen? Ni dovolj preprosto ponavljati besede evangelija ali kerigmatske formule (to pomeni ponavljati izraze, ki sintetično vsebujejo krščansko vero). Potrebno je najti obliko, kako v dialogu z njimi spoznati njihova vprašanja, pričakovanja in iskanja. A začeti moramo pri Božji besedi, ki ima svojo moč, svojo sposobnost spreobračanja.

Beseda za
oznanjevanje

10. Izkušnja nekaterih posebno pripravljenih skupin in gibanj in nič manj bogata izkušnja onih, ki so se s prizadevanjem (in tudi z veliko ljubeznijo) posvetili spremljanju odraslih birmancev na njihovi obnovljeni poti vere lahko veliko nauči naše skupnosti.

Medtem ko si zamišljam pastirski obisk kot priložnost za oznanjevanje, pripravljam besedi-

Priročnik za
oznanjevanje

lo, ki bo sintetično predstavilo krščansko vero - na podlagi nekaterih svetopisemskih odlomkov - v obliki dialoga. Naslovil ga bom: "*Lahko vstopim?...?*". Rad bi, da bi ga uporabili med pastirskim obiskom (v nadaljevanju bom to bolje razložil), a tudi med obiski družin, med srečanji s starši veroukarjev, z odraslimi birmanci, z zaročenci, ki se pripravljajo na poroko... Rad bi tudi, da bi ga vsi bolj zavzeti kristjani imeli vedno pri roki (v torbi ali torbici...): če bi se kdaj slučajno vpletli v pogovor s prijateljem, kolegom ali kate-remkoli sopotnikom, bi mu ga lahko izročili (vse je vedno delo Božje previdnosti...).

Naročila vstalega
Zveličarja v
evangeliju po
Janezu

11. Želim pa že v tem pismu predlagati vsem vajo v poslušanju in razločevanju Besede, s posebnim poudarkom na misijonskem značaju pastirskega obiska. Odlomek, ki ga želim deliti z vami, je obenem naslov tega pisma; ta vsebuje tudi geslo pastirskega obiska. Mislim na dvajseto poglavje evangelija po Janezu, vrstice 19-23: Vstali Zveličar med učenci.

V DVORANI ZADNJE VEČERJE, NA VEČER VELIKE NOČI

12. »Pod noč tistega dne, prvega v tednu, ko so bila tam, kjer so se učenci zadrževali, vrata iz strahu pred Judi zaklenjena, je prišel Jezus, stopil mednje in jim rekel: »Mir vam bodi!« In ko je to rekel, jim je pokazal roke in stran. Učenci so se razveselili, ko so videli Gospoda. Tedaj jim je Jezus spet rekel: »Mir vam bodi! Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošiljam.« In ko je to izrekel, je dihnil vanje in jim dejal: »Prejmite Svetega Duha! Katerim grehe odpustite, so jim odpuščeni; katerim jih zadržite, so jim zadržani« (Janez 21,19-23).

Iz evangelija
po Janezu
20,19-23

13. Srečanja med vstalim Zveličarjem in apostoli, ki jih opisujejo štiri evangeliji in Apostolska dela, imajo vedno misijonski pridih, pridih poslanstva. Gre za drugačno poslanstvo, kot je bilo že prej dano dvanajsterim in dvainsedemdesetim učencem med Jezusovim javnim življenjem. Tedaj je bilo njihovo poslanstvo šele priprava in podaljšanje Jezusovega dela (*»Poklical je k sebi dvanajstere ter jim dal moč in oblast nad vsemi demoni in za ozdravljanje bolezni. Poslal jih je oznanjat Božje kraljestvo in ozdravljat bolnike«*: Luka 9,1-2; *»Potem je Gospod določil še drugih dvainsedemdeset in jih poslal pred seboj po dva in dva v vsako mesto in kraj, kamor je sam nameraval iti«*: Luka 10,1). Svoje besede je omejil le na izraelsko okolje (*»Ne hodite na pot k poganom in ne vstopajte v nobeno samarijsko mesto!*

Vstali Zveličar
poveri Cerkvi
misijonsko
poslanstvo

Pojdite rajši k izgubljenim ovcam Izraelove hiše: Matej 10,5-6). Tokrat se oznanjevanje, v luči velike noči, razširi na ves svet in postane Cerkvi lastno, vendar kot nadaljevanje poslanstva, ki ga je Jezus prejel od Očeta. V sozvočju s celotno pripovedjo to na poseben način podčrta Janez v svojem evangeliju, ko stalno prikazuje odnos med Jezusom in Očetom.

Omejimo se sedaj le na Janezovo pripoved o povelikonočnem poslanstvu, kakor ga opisuje v dvajsetem poglavju. Morda bi bilo zanimivo - in to predlagam župnijskim svetom - ko bi poglobili tudi ostale evangeljske navedke o poslantsvu, ki ga Vstali naroča Cerkvi - v obliki *lectio*. Vam jih predložim in vabim, da jih tudi sami vzamete v roke.

Matej 28, 16-20: *»Glejte, pošiljam vas kakor ovce med volkove. Bodite torej preudarni kakor kače in nepokvarjeni kakor golobje. Varujte pa se ljudi, ker vas bodo izdajali sodiščem in bičali po svojih shodnicah. Pred oblastnike in kralje vas bodo vlačili zaradi mene, v pričevanje njim in poganom. Kadar pa vas izročijo, ne skrbite, kako in kaj bi govorili, kajti tisto uro vam bo dano, kaj naj bi govorili. Ne boste namreč govorili vi, temveč Duh vašega Očeta bo govoril v vas.*

Marko 16, 14-19: *»Še pozneje se je prikazal enajsterim, ko so bili pri mizi. Grajal je njihovo nevero in trdosrčnost, ker niso verjeli tistim, ki so ga videli obujenega. Rekel jim je: »Pojdite po vsem svetu in oznanite*

evangelij vsemu stvarstvu! Kdor bo sprejel vero in bo krščen, bo rešen, kdor pa ne bo sprejel vere, bo obsojen. Tiste pa, ki bodo sprejeli vero, bodo spremljala ta znamenja: v mojem imenu bodo izganjali demone, govorili nove jezike, z rokami dvigali kače, in če bodo kaj strupenega izpili, jim ne bo škodovalo. Na bolnike bodo polagali roke in ti bodo ozdraveli. Potem ko je Gospod Jezus govoril z njimi, je bil vzet v nebo in je sédel na Božjo desnico.«

Luka 24, 44-49: »Nato jim je rekel: »Tò so besede, ki sem vam jih povedal, ko sem bil še pri vas: Mora se izpolniti vse, kar je pisano o meni v Mojzesovi postavi, prerokih in psalmih.« Tedaj jim je odprl um, da so doumeli Pisma. Rekel jim je: »Tako je pisano: Mesija bo trpel in tretji dan vstal od mrtvih, in v njegovem imenu se bo oznanilo vsem narodom spreobrnjenje v odpuščanje grehov, s čimer bodo začeli v Jeruzalemu. Vi ste priče teh reči. In glejte, jaz pošiljam na vas obljubo svojega Očeta; vi pa ostanite v mestu, dokler ne boste odeti v moč z višave.«

Apostolska dela 1, 3-8: »Po svojem trpljenju jim je z mnogimi znamenji dokazal, da živi: štirideset dni se jim je prikazoval in jim govoril o Božjem kraljestvu. Ko je bil z njimi pri jedi, jim je naročil, naj ne odhajajo iz Jeruzalema, temveč naj počakajo na Očetovo obljubo, »o kateri ste slišali od mene; zakaj Janez je krščeval z vodo, vi pa boste v nekaj dneh krščeni v Svetem Duhu«. Ko so bili zbrani, so ga vprašali: »Gospod, ali boš v tem času obnovil izraelsko kraljestvo?« Rekel jim

je: »Ni vaša stvar, da bi vedeli za čase in trenutke, ki jih je Oče določil v svoji oblasti. Toda prejeli boste moč, ko bo Sveti Duh prišel nad vas, in boste moje priče v Jeruzalemu in po vsej Judeji in Samariji ter do skrajnih mej sveta.«

Prvi dan tedna

14. Janez opisuje dogodek, ko pride Jezus k učencem »prvi dan tedna«. Vrnil se bo čez osem dni, isti dan tedna, ko ga srečamo v pogovoru s Tomažem. Časovna oznaka ni slučajna: odkriva važnost, ki jo je že prva krščanska skupnost dajala osmemu dnevu, dnevu po soboti, dnevu Vstalega, dnevu Cerkve, dnevu »lomljenja kruha«. To potrjujejo Apostolska dela (*»Prva dan tedna smo se zbrali k lomljenju kruha«*: Apostolska dela 20,7), Pavlova pisma (ki ga povezujejo tudi z dobrodelno dejavnostjo - *»Vsak prvi dan v tednu naj vsak izmed vas pri sebi daje na stran in zbira, kolikor more, tako da se ne bo zbiralo šele tedaj, ko pridem«*: 1 Korinčanom 16,2) in Knjiga razodetja (*»Jaz, Janez, vaš brat in z vami soudeležen pri stiski, kraljestvu in stanovitnosti v Jezusu, sem bil zaradi Božje besede in zaradi Jezusovega pričevanja na otoku, ki se imenuje Patmos. Na Gospodov dan me je navdal Duh«*: Knjiga razodetja 1, 9-10).

To so dragoceni napotki, ki nas spodbujajo naj zopet damo nedelji vrednost Gospodovega dne: dne skupnosti, evharistije, dobrodelnosti, a tudi oznanjevanja. Skozi teden, ob delavnikih, postane oznanjevanje za kristjane poslanstvo pričevanja evangelija. Da bi bolje ovrednotili in dožive-

li nedeljski dan v naših župnijah in pastoralnih enotah, tudi ob priložnosti pastirskega obiska, ki se bo zaključil v vsaki pastoralni enoti (ali župniji) prav z obhajanjem »občestvene nedelje«, vzemimo zopet v roke smernice, ki jih je ponudilo pastirsko pismo 2016-2017: Na Gospodov dan. V drugem delu, z naslovom: »*Sanjati nedeljo*«, smo skušali opisati idealno nedeljo, a zaradi tega ne »idealistične« ali neuresničljive. Tako jo že doživljajo, vsaj deloma, v različnih naših skupnostih, a je potrebno še veliko poti, da bo postal Gospodov dan vedno bolj srce tudi novih pastoralnih enot.

15. Ko pride Gospod k učencem jih ne najde v najbolj prazničnem vzdušju. Evangelist pripominja, da so vrata zaklenjena zaradi strahu pred Judi (grški izraz je »fobia«). V nasprotju z Gospodom, ki je vstal iz groba, so se oni zaprli, kakor grob. Pričevanje Marije Magdalene ni bilo dovolj (prim. 20,18), niti poročanje učenca, ki je šel h grobu in videl in veroval (prim. 20, 8).

Kje se skriva vzrok tega strahu? V možnosti, da bi jih preganjali kakor Jezusa? Janez piše v svojem evangeliju o tem strahu tudi na drugih mestih, npr. v zvezi z Jezusovim javnim razodetjem. V sedmem poglavju piše o tistem delu množice v Jeruzalemu, ki ga je sicer imela za »dobrega«: »*Nobeden pa ni javno govoril o njem zaradi strahu pred Judi*« (7,13); v dogodku o sleporojenem, v zvezi z njegovimi starši: »*To so rekli njegovi starši,*

Občutek strahu

ker so se bali Judov; Judje so namreč že sklenili, da bodo vsakogar, ki ga bo priznal za Mesija, izobčili iz shodnice» (9, 22); v dvanajstem poglavju v zvezi s poglavarji: »Vendar jih je bilo tudi med voditelji mnogo, ki so začeli verovati vanj, toda zaradi farizejev tega niso priznavali, da jih ne bi izobčili iz shodnice« (12, 42); končno v devetnajstem poglavju glede mišljenja, ki ga je imel do tedaj Jožef iz Arimateje: »Potem je Jožef iz Arimateje, Jezusov učenec, čeprav je bil to iz strahu pred Judi na skrivaj, prosil Pilata, da bi odnesel Jezusovo telo. In Pilat je dovolil« (19, 38).

Strah, da bi nas prepoznali kot vernike, da bi nas ožigosali za osebe, ki hodijo v cerkev, ki obiskujejo župnijo. To je strah, ki za-pira, ki povzroča grenak priokus in daje občutek strahopetnosti ter pušča za seboj boleč občutek. S prijatelji si na daljšem turi-stičnem izletu. Nastopi nedelja. Imaš priložnost, da obišeš cerkev, a se narediš brezbriznega... In vendar bi bilo to dragocena priložnost za pričevanja o Gospodu. Ko premagamo strah in se izpostavimo doživimo včasih lepo presenečenje, da pričevanje deluje: lep zgled, ki ga damo preprosto in ponižno, lahko včasih razkadi strah drugih, ki bi tudi radi pokazali svojo krščansko pripadnost, a nimajo poguma. Odkrili bomo, da nismo sami, ki bi radi živeli dosledno svoje krščanstvo.

Jezus pride in
podari mir

16. Gospod pride v tisto ozračje strahu in zaprtosti. Učenci ga ne iščejo, kakor Marija; niti Peter in drugi učenec, ki sta tekla tisto jutro h grobu;

a kljub temu Jezus pride. Saj je obljubil že med govori pri zadnji večerji: *»Ne bom vas zapustil sirot, prišel bom k vam«* (14, 16); *»Slišali ste, da sem vam rekel: »Odhajam in pridem k vam«* (14, 28). Ne dovoli, da bi ga zaustavila ne težka vrata ne zapečatena srca.

Besede, ki jih nameni učencem - *»mir z vami«* - niso le navaden judovski pozdrav *»shalom«* in niti splošno voščilo, ampak dar miru. To je mir, ki ima v Svetem pismu sporočilo polnosti in lepote življenja. Vstali Zveličar je *»knez miru«* (prim. Izaija 9,5; Mihej 5, 4). Ta mir je naznanil že v poslovilnih govorih: *»Mir vam zapuščam, svoj mir vam dajem. Ne dajem vam ga, kakor ga daje svet. Vaše srce naj se ne vznemirja in ne plaši«* (14,27). Pomenljivo je, da je ta Jezusov izraz povzet v evharističnem bogoslužju, takoj po molitvi Oče naš in pred medsebojnim pozdravom miru: mir, s katerim obdarujemo drug drugega, je lahko samo Kristusov.

Mir, ki ga daje Jezus, ni mir, ki ga daje svet: ta kvečjemu zagotovi samo začasno odsotnost bojev. Večkrat je tudi v spotiko učencem in jim povzroča celo trpljenje; zato je Gospod, med govori pri zadnji večerji, zatrdil: *»To sem vam povedal, da bi imeli mir v meni. Na svetu imate stisko, toda bodite pogumni: jaz sem svet premagal«* (16,33).

Mir sestavlja bistveni delež misijonskega označevanja, saj najde na svoji poti vse prej kot mirno okolje. V nas prevladujeta napetost in plašnost. Ni samo psihološko stanje, a neprije-

tnost, globoka zagrenjenost, občutek notranje utesnjenosti. Veliki duhovni učitelj sv. Ignacij Lojolski meni, da je mir v srcih teh, ki hodijo po evangelijskih stopinjah, znamenje prisotnosti Gospodovega Duha in, nasprotno, v utesnjenosti srca delo hudega duha: *»V tistih, ki se trudijo za očiščenje svojih grehov in ki si vedno bolj prizadevajo za službo Bogu našemu Gospodu (...) je delo hudega duha kljuvati, žalostiti, ovirati korak v prihodnost in ga begati z lažnimi trditvami; nasprotno pa je lastnost dobrega duha opogumljati in omečiti, tolažiti in točiti solze, navdihovati in pomirjati, zmanjšati in odstranjevati vsako težavo, da bi lahko stopili korak naprej na poti dobrega«* (Duhovne vaje, št. 315).

Pomoč osebam, da srečajo Gospoda, da se uprejo hudemu in da hodijo po poti evangelija lahko vlije veliko miru v njihova srca (to dobro vedo spovedniki, ki so včasih z občudovanjem in hvaležnostjo priča globoki spremembi v srcu oseb, ki so doživele v zakramentu spovedi odpuščanje in mir).

Mir pa je tudi dragocen dar za družine, za družbo, za narode. Mislim najprej na našo družbo, kjer smo »iztaknili steklenici zamašek« in dovolili, da so iz nje privrela najbolj agresivna in neurejena čustva: tako smo izgubili spoštovanje do oseb in do oblasti, dovolili, da se razbesnijo hitre in nasilne reakcije (tako po zaslugi javnih občil, za katerimi se skrivajo interesi nekaterih, ki jim koristi obvladovanje nenadzorovanih čustev in strahov, kakor tudi po zaslugi široke uporabe

socialnih omrežij, ki so tako neposredna). Ponesti mir, spoštovanje, pozornost, posluš, dialog itd. v Kristusovem imenu in v imenu človeškega dostojanstva, je lahko dragocena naloga za današnje kristjane.

17. Jezus pokaže učencem roke (ranjene) in stran (prebodeno). Vstali je križani. To ne pomeni samo, da obstaja kontinuiteta v isti osebi, a da je križ neodtujljiv delež velikonočne skrivnosti in ga vstajenje ne izbriše in ne premosti. Na telesu vstalega Zveličarja ostanejo za večno znamenja trpljenja. V sv. Trojici je Božji Sin človek Jezus, križani in vstali. Še prej kot teologi so to dojeli umetniki, ki so večkrat upodobili Križanega v osrčju sv. Trojice (dovolj, da opozorimo na fresko iz petnajstega stoletja znanega umetnika Masaccio v cerkvi Sv. Marije Nove v Florenci). Tudi ne smemo pozabiti, da sta v Janezovi pripovedi o trpljenju pricurjali iz Jezusove strani kri in voda (prim. 19, 34) in se je izpolnila prerokba o reki žive vode, ki bo rešila in napojila zemljo (prim. Ezekijel 47,1; Zaharija 14,8).

Spoznati
križanega

18. Učenci takoj spoznajo Gospoda (v podobnem Lukovem odlomku, 24,41-47, je sicer drugače). Vidijo ga in to izpolni Jezusovo obljubo, dano med govori zadnje večerje: *»Še malo in svet me ne bo več videl, vi pa me boste videli, ker jaz živim in živeli boste tudi vi«* (14, 19). Isti večer je Jezus obljubil veselje, ki se rodi iz našega gledanja nje-

Veselje ob
srečanju z
Gospodom

ga in njegovega gledanja nas: »Resnično, resnično, povem vam: Jokali in žalovali boste, svet pa se bo veselil. Vi boste žalovali, toda vaša žalost se bo spremenila v veselje....Toda spet vas bom videl in vaše srce se bo veselilo in veselja vam nihče ne bo vzel« (16, 20.22) To veselje bo popolno, ko bodo učenci prejeli od Očeta vse kar ga bodo prosili v Jezusovem imenu: »Resnično, resnično, povem vam: Če boste kaj prosili Očeta v mojem imenu, vam bo dal. Do zdaj niste ničesar prosili v mojem imenu. Prosíte in boste prejeli, da bo vaše veselje dopolnjeno« (16, 23-24). Ko Jezusa ne bo več telesno na zemlji, bo to veselje ostalo tudi po molitvi, ki jo je izrekel Očetu: »Zdaj odhajam k tebi, vendar to govorim na svetu, da bodo imeli moje veselje v sebi dopolnjeno« (17, 13).

Kakor je Oče
poslal mene, tudi
jaz pošiljam vas

19. Potem ko je obnovil dar miru, je Jezus poslal učence na misijonsko delo. V Janezovem evangeliju najdemo do tega trenutka le nekaj bežnih misli o misijonski dejavnosti: v dogodku s Samarijanko (»Poslal sem vas, da boste poželi, za kar se niste trudili. Drugi so se trudili, vi pa ste vstopili v njihov trud«: 4,38), indirektno pa pri zadnji večerji (»Resnično, resnično, povem vam: služabnik ni večji kot njegov gospodar in poslanec ne večji kot tisti, ki ga je poslal«: 13, 16; »Resnično, resnično, povem vam: kdor sprejme tistega, ki ga pošljem, mene sprejme; kdor pa mene sprejme, sprejme tistega, ki me je poslal«: 13, 20). Še bolj jasno je zapisano v sedemnajstem poglavju, v vrstici Jezusove molitve, ki vnaprej napove delo vstalega Zveličarja: »Kakor si mene

poslal na svet, sem tudi jaz njih poslal v svet» (17, 18). Janez prihrani to povabilo do tega trenutka: vstali pošlje na misijonsko delo učence kot nadaljevanje poslanstva, ki mu ga je izročil oče.

20. Kdo so učenci, poslani na misijonsko delo? Samo apostoli? V takem primeru bi bila Jezusova beseda tako glede misijonskega poslanstva kakor glede odpuščanja namenjena samo apostolom in njihovim naslednikom, služabnikom Cerkve. Evangelist razločuje med dvanajsterimi in učenci (ob koncu govora v shodnici v Kafarnaumu zapiše: *»Po tistem je mnogo njegovih učencev odšlo in niso več hodili z njim. Jezus je tedaj rekel dvanajsterim: »Ali hočete tudi vi oditi?«: 6, 66-67); poleg tega ne uporablja izraza »dvanajsteri« ali »enajsteri«, ampak »učenci«. Torej je Jezusovo naročilo namenjeno vsem verujočim v Kristusa (v podobnem odlomku - Luka 24, 36-53 - se vstali Zveličar prikaže enajsterim in ostalim, ki so bili z njimi: prim. 24,33, vključno z ženami: prim. Apostolska dela 1, 14).*

Učenci: vsi verni

21. V evangeliju po Janezu se Jezus stalno predstavlja v odnosu z Očetom: Očetov poslanec, da izpolni njegovo voljo, to pomeni dati življenje, darovati odrešenje: *»Bog je namreč svet tako vzljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak bi imel večno življenje. Bog namreč svojega Sina ni poslal na svet, da bi svet sodil, ampak da bi se svet po njem rešil. Kdor*

Stalno

vanj veruje, se mu ne sodi; kdor pa ne veruje, je že sojen, ker ne veruje v ime edinorojenega Božjega Sina (3, 16-18; prim. tudi 6, 38-40). Jezus dela kot Oče in izpolni to, kar dela Oče (prim. 5,17; 5,19; 10,37-38). Med Očetom in Sinom se stalno prepleta ljubezen (prim. 3, 35; 5, 20). Tudi Jezusov nauk je Očetov nauk: »*Moj nauk ni moj, ampak tistega, ki me je poslal*« (7, 16; prim. tudi 12,49-50). Zato kdor vidi Jezusa, vidi Očeta in kdor veruje v Jezusa, Sina, veruje v Očeta: »*Kdor veruje vame, ne veruje vame, temveč v tistega, ki me je poslal. Kdor vidi mene, vidi tistega, ki me je poslal*« (12,44-45; prim. tudi odgovor Filipu med zadnjo večerjo: 14, 8-11).

Poslanstvo
in sv. Trojica

22. Vstali Zveličar končno pošlje učence v svet. Pošlje jih, da bi nadaljevali njegovo poslanstvo: tistega »*kakor...tako...*« ne smemo razumeti samo kot primerjanje podobnih dejanj (*Oče je poslal mene, jaz pošiljam vas*), a kot dejstvo, da gre za isto poslanstvo. Tudi učenci bodo morali oznanjati svetu Očetovo ljubezen, njegovo voljo po odrešenju in ne po obsodbi.

Kontinuiteta med Jezusom in učenci (*»kakor Oče...«* vzporedno s *»tako tudi jaz...«*) se ne nanaša samo na misijonsko delo ali na njegovo vsebino: Jezus povabi učence naj živijo preko njega in po daru Sv. Duha v enakem odnosu, kakor on in Oče. *»Kakor... tako«* torej postane najprej oblika prenosa na učence istih besed, ki jih je Jezus prejel od Očeta: *»Zdaj vedo, da je vse, kar si mi dal,*

od tebe; kajti besede, ki si mi jih dal, sem dal njim. Oni so jih sprejeli in resnično spoznali, da sem izšel od tebe, ter začeli verovati, da si me ti poslal» (17,7-8); pomeni, da so deležni iste Očetove ljubezni: »In razodel sem jim tvoje ime in jim ga bom razodeval, da bo ljubezen, s katero si me ljubil, v njih in bom jaz v njih« (17, 26). Tako postanejo učenci globoko deležni istega življenja sv. Trojice, istega odnosa, ki ga ima Jezus z Očetom: »Če me kdo ljubi, se bo držal moje besede in moj Oče ga bo ljubil. Prišla bova k njemu in prebivala pri njem« (14, 23).

23. Ne moremo govoriti o poslanstvu Cerkve, in torej vsakega kristjana, če ga omejimo na skrb za organizacijo ali na praktične naloge, ki jih moramo izpolniti: poslanstvo je ukoreninjeno v sami sv. Trojici. Izhaja iz Očeta, se uresniči v Sinu, po delovanju Sv. Duha - in se dopolni v sv. Trojici. Najvišji cilj poslanstva ni podajanje idej, prepričanj, verskih vsebin, pač pa prizadevanje, da bi vsak, ki posluša in sprejme oznanilo, lahko vstopil v osebni odnos z Očetom, Sinom in Sv. Duhom. To potrjuje sam Jezus v molitvi med zadnjo večerjo. Potem ko jim je napovedal poslanstvo, ki jim ga bo izročil po vstajenju (*»Kakor si mene poslal na svet, sem tudi jaz njih poslal v svet«*: 17,18), je Jezus prosil Očeta za tiste, ki bodo deležni oznanjevanja učencev: *»Toda ne prosim samo za té, ampak tudi za tiste, ki bodo po njihovi besedi verovali vame: da bi bili vsi eno, kakor si ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bi bili tudi oni v naju, da bo svet veroval, da si*

Smisel poslanstva:
vključiti se v
življenje sv. Trojice

me ti poslal» (17,20-21). Cilj misijonske dejavnosti apostolov je torej, da bi postali vsi eno v Bogu: to občestvo bo polno šele ob dovršitvi, a že sedaj so vsi verni deležni istega Božjega življenja preko Besede, zakramentov, dobrodelnega življenja. Največji dar, ki ga Cerkev lahko nudi možem in ženam tudi v našem času, ni samo spoznanje, da so bili ustvarjeni po božji podobnosti, pač pa, da jih Bog ljubi, jim odpušča in odrešuje, saj so sinovi in hčere; jim dati priložnost, da doživijo občestvo z Očetom in Sinom v Sv. Duhu.

Evangelij:
stvar življenja

24. Jasno je, da lahko učenec izpolni svoje poslanstvo samo v občestvu z Očetom, po Sinu, v Sv. Duhu. Če se odtržemo od trte, postanemo zase in za druge le posušena veja (prim. 15,4-5). Če izgubimo stik z Gospodom, če se ne hranimo stalno z njegovo Besedo, z zakramenti, če nismo odprti navdihom Sv. Duha, lahko nudimo samo znanje, ne pa življenja. Ali je evangelij za nas življenjskega pomena ali samo ena izmed tolikih stvari? Lahko iznajdemo najboljše in najsodobnejše oblike kateheze za otroke, odraščajoče, mlade in tudi odrasle; lahko - a to je iluzija - poskusimo ponuditi tudi nekdanje oblike verouka: končni rezultat se ne bo spremenil, če ne bodo niti starši niti katehisti in animatorji prepričani v svojem srcu, da je evangelijsko sporočilo življenjskega pomena. Samo kdor veruje je lahko misijonar: ne kot človek brez grehov, brez lastne krhkosti, brez svojih notranjih nasprotij, celo

brez dvomov... a kot nekdo, ki je odkril v življenju zaklad in ga želi deliti z drugimi.

25. Jezus stori nekaj posebnega nad učenci; dihne vanje. Glagol »dihniti« srečamo v novi zavezi samo tu, a je večkrat prisoten na straneh stare zaveze. Jezusovo dejanje priključuje v spomin Stvarnikov dih, ki je dal življenje Adamu (prim. Prva Mojzesova knjiga 2,7). Lahko pomislimo tudi na dih Duha, ki je vrnil življenje suhim kostem med videnjem preroka Ezekijela (prim. Ezekijel 37,9). Tu vstali Zveličar dihne v apostole in jim da Duha življenja, ki jih posveti in usposobi za misijonsko poslanstvo. Obstaja namreč povezava med posvečenjem in misijonskim poslanstvom. Jezus je to nakazal v svoji molitvi k Očetu: *»Posveti jih v resnici; tvoja beseda je resnica. Kakor si mene poslal na svet, sem tudi jaz njih poslal v svet, in zanje se posvečujem, da bi bili tudi oni posvečeni v resnici«* (17,17-19).

Dihnil je
vanje...

26. Evangelist Janez poroča, da Jezus med zadnjo večerjo večkrat spregovori o Duhu, o Tolažniku kot daru za apostole. Duh jih bo učil in jim odkril vse (prim. 14,26) ter tako dopolnil Jezusov nauk (prim. 16,12-15). Duh bo podpiral nauk apostolov: *»Ko pa pride Tolažnik, ki vam ga bom poslal od Očeta, Duh resnice, ki izhaja od Očeta, bo on pričeval o meni; in tudi vi pričujete, ker ste od začetka z menoj«* (15,26-27).

Dar Sv. Duha

A tudi na drugih straneh evangelija po Janezu

piše o Sv. Duhu: o Duhu, ki se spusti na Jezusa ob krstu (in tudi Jezus bo krstil v Duhu: prim. 1,32-34); o Duhu, ki povzroči ponovno rojstvo od zgoraj, kakor reče Jezus Nikodemu (prim. 3,4-8); o Duhu, ki ga bo dal On, Očetov poslanec, »čez mero« (prim. 3,34); o Duhu, ki je pogoj pravega češčenja Očeta (prim. 4,21-24); o Duhu, ki oživlja in o Jezusovih besedah, ki so duh in življenje (prim. 6,63). Glede daru Sv. Duha najdemo tudi omembo, da ga bomo deležni potem, ko bo Jezus proslavljen in ko bo postal *»reke žive vode«*: *»Tò pa je rekel o Duhu, ki ga bodo prejeli tisti, kateri so sprejeli vero vanj. Duha namreč še ni bilo, ker Jezus še ni bil poveličan«* (7,39). Tu in sedaj daruje poveličani Jezus Duha apostolom: v evangeliju po Janezu se Binkošti ujemajo z veliko nočjo.

Odpuščanje in obsodba greha

27. Skupaj z darom Sv. Duha prejmejo učenci tudi dar oblasti nad grehom. V prvi Cerkvi je večkrat omenjen odnos med Sv. Duhom in odpuščanjem grehov: na binkoštni dan ga omenja Peter (*»Spreobrnite se! Vsak izmed vas naj se dá v imenu Jezusa Kristusa krstiti v odpuščanje svojih grehov in prejeli boste dar Svetega Duha«*: Apostolska dela 2,38).

Oblast, ki so jo prejeli apostoli in Cerkev (tu ni važno, kako jo izvršujejo) je najprej oblast odpuščanja, ponujanja Božjega usmiljenja; a tudi oblast obsodbe greha, da bi prišlo do spreobrnjenja. Med zadnjo večerjo je Jezus izjavil, da ima tudi sam Sv. Duh nalogo pokazati na zlo: *»Ko pri-*

de on, bo ovrigel svet glede greha, pravičnosti in sodbe» (16, 8).

Jezus hoče odpuščanje. Oče ga ni poslal, da bi obsojal, pač pa, da bi reševal (prim. 3,17). Končno bo dana poslednja sodba njemu (prim. 5, 22.26-30). Že med svojim javnim delovanjem se Jezus upre grehu: obsodi tiste, ki nasprotujejo svetlobi (prim. 3, 19-21); opozori ozdravljenega paraličnega, za katerega zgleda, da kljub ozdravljenju ni sprejel prejetega daru (*»Glej, ozdravel si! Ne greši več, da se ti ne zgodi še kaj hujšega«*: 5, 14); razkrije greh Judom, ki mu nasprotujejo (prim. 8,23-24); ugotavlja zakrknjenost farizejev: *»Če bi bili slepi, bi ne imeli greha. Ker pa pravite: »Vidimo,« vaš greh ostane«* (9, 41).

28. Vstali Zveličar je izročil Cerkvi življenjsko poslanstvo. Poslanstvo, ki naj vodi do življenja v Bogu in zato obsoja greh. Poslanstvo, ki je danes zaupano nam, v naših vsakdanjih okoliščinah; toda vedno v poslušnosti Božji besedi in pod vodstvom Sv. Duha. Kličimo ga z močjo vere.

Življenjsko
poslanstvo

PASTORALNE ENOTE

29. Komu se bo zdelo neprimerno, da vključim temo o pastoralnih enotah sem in sedaj. Morda je pomembna za pastirski obisk, da ga lahko bolje pripravimo v okviru pastoralnih enot ali bo koristila njihovem nastanku in spremljanju. Toda kakšno povezavo imajo s poslanstvom, z Božjo besedo, z razločevanjem Duha?

Iskreno moramo priznati, da izbira urejanja škofije po pastoralnih enotah ne daje samo občutka navadne organizacijske nujnosti, kot posledica upada duhovnikov, čeprav je upad duhovnikov resnično vzrok sprememb. Ko bi imeli na razpolago še vedno dovolj duhovnikov, bi se verjetno ne premaknili iz tradicionalne oblike škofije, ki ima devetdeset župnij, izmed katerih so nekatere zelo majhne, a vendarle vsaka vsaj z enim duhovnikom. V takem primeru bi morda skušali bolj poglobiti sodelovanje med župnijskimi občestvi in še prej med župniki. Morda... V resnici pa nas upad in staranje duhovnikov že nekaj časa silita, da razmišljamo o pastoralnih enotah. Mnogi člani pastoralnih svetov, tudi duhovniki, se spominjajo, da smo pred nekaj leti posvetili eno polno leto formativnim srečanjem na temo pastoralnih enot, bodisi tako, da smo prisluhnili raznim pričevanjem in izkušnjam sosednjih škofij bodisi tako, da smo jih podkrepili z obsežnimi in zanimivimi razmišljanji teoretičnega značaja in iz

Pastoralne enote:
nujnost, priložnost
ali načrt Božje
previdnosti?

različnih vidikov: teološkega, sociološkega, psihološkega. Primerno je, da jih zopet vzamemo v pretres. Nastopil je čas izbire - dokler imamo še čas ...- čas, da začnemo ta razmišljanja udejanjiti v večjem delu naše krajevne Cerkve. Smo v dobri družbi drugih škofij, tudi sosednjih, ki so že stopile na to pot, v različnih oblikah in na podlagi različnih ugotovitev. Tudi meni se zdi modro, da zaradi »nujnosti preidemo v stvarnost«... Če pa je naše izhodišče podkrepljeno z vero, lahko ugotovimo, da se včasih za slučajnimi dogodki skrivajo načrti Božje previdnosti: ali ni morda tako tudi za pastoralne enote?

Oblika, ki nima
uspeha: več župnij
pod vodstvom
enega župnika

30. Ko bi postale pastoralne enote le seštevek župnij, ki so zaupane pastoralni odgovornosti enega župnika, brez nobene drugačne spremembe, bi to povzročilo le kup vsebolj obremenjujoče skrbi na ramah enega samega duhovnika; ta pa bi bil prisiljen zasoplo tekati od ene župnije do druge, zagotoviti vse maše po urniku in svojo vsaj minimalno prisotnost v vsaki skupnosti. Tako ne gre! Taka oblika bi lahko postala vzrok za uničenje duhovnika in izvir trenja v občestvih in med njimi. Ko bi imele župnije majhnen obseg in bi si bile zemljepisno zelo blizu, bi lahko razmišljali o taki pastoralni enoti; toda postala bi le odskočna deska za prednostno vodenje župnije, ki je po obsegu največja, več manjših verskih središč ob njej pa bi tonilo na stranski tir. Toda tudi številčno

skromnejše župnije imajo svojo istovetnost in velikokrat svojo pomenljivo živahnost.

31. Vse - ali skoraj vse - se lahko spremeni, če ne bomo gledali na pastoralne enote kot vsiljene strukture z vrha, v katerih je več župnij prisiljeno nanašati se na enega župnika, z vsemi težavami, ki jim sledijo, pač pa kot proces, ki ga bomo razvijali skozi čas, z veliko mero potrpežljivosti in vztrajnosti, v smeri nove oblike občestva med krščanskimi skupnostmi: pričevali bomo za evangelij in uresničevali svoje poslanstvo, vedno bolj bomo upoštevali posamezne cerkvene službe in krepili soodgovornost. Le tako bomo učinkovito znamenje evangelija v današnji družbi. Povzemimo z eno samo besedo, kar smo pravkar rekli: ponižno sprejeti poslanstvo, ki nam ga zaupa vstali Zveličar danes, v danih okoliščinah. Odločitev, da začnemo s pastoralnimi enotami, sloni na konkretni razpoložljivosti duhovnikov in strinjanju vpletenih občestev. Končno pa je to le škofova odločitev (čeprav nikoli samo njegova): ta odločitev izraža šele začetek. Gre bolj za obljubo, za načrt, za nalogo, ki je zaupana vključenim občestvom, kakor za dokončno urejeno podobo. Ne glejmo na enote kot »nesrečo« ali kot neizogibno in nujno zlo, a kot dragoceno okoliščino, priložnost za zaupanje, možnost za rast v evangeljskem duhu. Ne čudimo se, da v zvezi z pastoralnimi enotami govorimo prej o »procesu« kot pa o dokončnih

Pastoralna enota
prej "proces" kot
pa struktura

sklepih. To je značilno za življenje vsake osebe, vsake skupnosti in celo same Cerkve. Življenje ni nikoli statično, negibno ali celo uprto v preteklost; je dinamično, raste, zori, odprto prihodnosti. Na to nas je spomnil papež Frančišek, ko je ob začetku pontifikata v apostolski spodbudi Veselje evangelija povabil vso Cerkev naj odločno uresniči evangeljski in misijonarski preobrat na podlagi štirih bistvenih principov pastoralne dejavnosti. Eden izmed njih se glasi: »Čas je nad prostorom« (št. 222). To pomeni, da je za papeža Frančiška odločilno, tako v cerkvenem krogu kakor v družbi, da »zaženemo procese, namesto da bi posedovali prostore« (št. 223), saj tudi trud za evangelizacijo »zahteva, da imamo pred očmi večje obzorje in da se lotimo ustreznih procesov na dolgi rok« (št. 225).

“Quick Start
Guide” za
pastoralne enote

32. Da bi lažje začeli uvajati pastoralne enote, ne da bi ob tem pričakovali popolnosti in takojšnje uresničitve, bo morda koristno ponuditi nekaj napotkov za prve korake. Ne izročamo popolnega »priročnika« o pastoralnih enotah, a le nekaj namigov, podobno spremnim napotkom v zaboječku novega pametnega telefona ali drugega tehnološkega aparata: pravimo jim »*Quick Start Guide*«, v skrajšani obliki »*User Manual*«. Namejnena so uporabniku, da bi se po najkrajši poti primerno soočil s predmetom. Samo potem, ko ga bomo začeli uporabljati, bomo preštudirali celoten priročnik, da bi našli v njem natančne od-

govore. Bolj verjetno pa bomo iskali pomoč pri prijatelju, ki je bolj »tehnološki« od nas in že dalj časa uporablja tak telefon ali podobno aparaturo (med navednicami: tudi v primeru pastoralnih enot, kakor za druge pastoralne pobude in dejavnosti je vedno koristno prositi za pomoč tiste, ki imajo več izkušnje ali one, ki že več časa živijo v takem pastoralnem okolju. V naši škofiji obstajajo pastoralne enote, ki delujejo že dalj časa in to dobro: gotovo so pripravljene za pomoč onim, ki so na začetku poti: morda samo tako, da jim navdušeno, a obenem stvarno predstavijo pot, ki so jo prehodili do danes).

33. Najprej moramo opozoriti na tri protagoniste ali osebke pastoralne enote: občestvo, pastoralni sveti, ekipa. Najprej vključena občestva. Za vsako izmed njih ni lahko spoznati, da niso več sami. Samoumevna reakcija je izpostavljanje in obramba lastne istovetnosti, lastne oblike delovanja, lastne bolj ali manj tradicionalne oblike dejavnosti, obenem pa videti v drugih občestvih konkurenco in tujke. Potrebno bo prehoditi pot, ki bo predvidevala najprej medsebojno spoznavanje osebam, ki pripadajo posameznim župnijam. Dokler bomo nazivali člane drugih župnij za »tiste« iz »župnije svetega....« in ne bomo sprejeli njihovega obraza, spoznali njihovega imena, odkrili njihovega krščanskega bitja, spoštovali njihovega truda za služenje, ne bomo mogli daleč. Vse, kar pripomore k medsebojnemu spo-

Trije protagonisti
pastoralne enote:
občestvo

znavanju, izmenjavi, deleženju, spoštovanju drug drugega, moramo na poseben način podpirati posebno na začetku poti nove pastoralne enote.

Hitrost bo slaba sodelavka, ko bomo usklajevali razne podvige v župnijah in raznih skupinah glede na čas in na prostor: bolj potrebno bo medsebojno spoznavanje in deleženje. Dajmo primer: katehisti v župnijah nove pastoralne enote naj ne skrbijo najprej za to, kako bi uredili in poenotili razne oblike kateheze, pač pa naj najdejo čas za preprosto in pristrčno druženje; naj si izmenjajo izkušnje in si odkrijejo metode dela, naj delijo veselje in skrbi, naj se počutijo - kratko rečeno - »vsi na isti ladji«; naj bodo vsi navdušeni nad evangelijem ter nad njegovim podajanjem mlajšim generacijam. Vsako pobudo, ki služi medsebojnemu spoznanju, je potrebno ovrednotiti in ji dati prednost: praznovanje, ki združi vse vernike pastoralne enote ali skupno romanje ali povsem nova skupna pobuda (morda bomo končno urešili željo, ki smo jo imeli ali celo načrtovali že dalj časa, a dokler smo bili samostojna župnija je nismo mogli nikoli izvesti zaradi pomanjkanja sredstev).

Nato bo potrebno najti skupno obliko izražanja, da se bo postopoma pokazala enotnost, pravo občestvo, ki ga hranita ista Beseda in ista evharistija. Vsaka oblika življenja, ki jo sprejme katerakoli krščanska skupnost, tudi pastoralna enota, mora imeti svoje središče in svojo hrano v Kristusu ter

postati ona sama Kristusovo telo, ki je Cerkev. Pot do prave enotnosti pa je le tista, ki daje pravo vrednost darovom in karizmam vsake župnijske in nežupnijske skupnosti v korist vseh, na skupni poti služenja. Važno je, da se zavedamo značilnosti in »dote« vsake župnije (včasih niti sama župnija ne ve zanje), gmotnih dobrin (cerkve, župnišča, župnijski domovi, prostori za srečanja itd.), oseb, ki so na razpolago, dejavnosti, ki smo jih že uresničili. S takim izhodiščem lahko v času boljje usklajamo pot do edinosti. Na primer: popolnoma razumljivo je (razen v nujnih okoliščinah), da bomo središče za dobrodne dejavnosti ohranili tam, kjer že vrsto let obstaja sprejemni center in se je v njem, tudi zaradi truda duhovnikov in vernikov, razvil močan čut za karitativne dejavnosti. Podružnična cerkev, ki stoji v mirnem in tihem kraju bo lahko postala kraj za duhovne obnove in molitvena sečanja. Primerno opremljen župnijski dom pa bo lahko postal stičišče mladinske pastorale za vso enoto. In še bi lahko naštevali.

Posamezna občestva in med njimi tiste skupnosti, ki niso postale nikoli župnije ali so bile nekoč župnije pa ohranjajo še vedno krščansko strukturo, bodo morali najti oblike za svoje delovanje, ki ne bodo povzročile ne ločevanja od pastoralne enote ne vztrajanja v avtonomiji, pač pa dale svojim vernikom začutiti zavest lastnih korenin. Še tako lahko ponazorimo: v skupnosti, kjer ne bo mogoče zagotoviti nedeljskega bogoslužja vsak

teden, naj pripravijo eno primerno delavniško bogoslužje, ob najugodnejši uri, ko se lahko vsi srečajo ter molijo za skupnost, za pokojne, za razne potrebe in po bogoslužju tudi nadaljujejo s trenutkom srečanja in bratskega druženja.

Dejstvo, da je evharistija izvir Cerkve, ne pomeni, da mora biti vsaka, še tako majhna skupnost tudi evharistična skupnost, sicer bi se že sedanje župnije razcefrale v mnogo podskupin, vsaka s svojim lastnim bogoslužjem. V pastoralni enoti je nujno potrebno obhajanje evharistije, a dobro obhajanje; dajte bogoslužju stvarno možnost za pomembno obhajanje. Seveda, iz tega sledi potreba po preureditvi urnikov bogoslužij. To nalogo moramo sprejeti mirno, čeprav se bo včasih pojavilo nelagodje (ni mogoče zadovoljiti vedno vseh...). Potrebno se bo držati nekaterih kriterijev, ki bodo sprejemljivi za vse, pač v skladu s krajevnimi potrebami. Prvi osnovni kriterij, ki mora voditi spremembo urnikov, je: poskrbeti, da ne bodo nedeljska in delavniška bogoslužja v različnih župnijah pastoralne enote ob istem času. Če je bilo tako pred ustanovitvijo pastoralne enote, bo potrebno čimprej preurediti urnike bogoslužij bodisi tako, da jih bo lahko vodil katerikoli duhovnik v ekipi, od župnika dalje (nimajo namreč daru istočasne prisotnosti), bodisi tako, da se jih bodo lahko udeležili vsi verniki pastoralne enote, ki se lahko permikajo sem in tja, tudi z ozirom na njihove čimširše in čimprimernejše možnosti in v skladu z njihovimi ži-

vljenjskim ritmom. Drugi kriterij, ki sicer izvira iz potrebe, je upoštevanje števila duhovnikov, ki so v službi v pastoralni enoti. V primeru bolezni ali odsotnosti enega izmed njih, naj ne bo težav z nadomestitvijo. Iz tega sledi, da ni mogoče predvidevati, da bodo običajno vsi duhovniki iste enote obhajali bogoslužje dvakrat ob delavnikih in trikrat ob praznikih. Tretji kriterij se nanaša na čas: bogoslužja naj ne bodo časovno preveč blizu eno drugemu, da bo lahko obhajanje lepo pripravljeno, dostojanstveno, v prisotnosti primerne števila vernikov in z možnostjo srečanja med duhovnikom in verniki pred sv. mašo ali po njej. Seveda bo potrebno nagovoriti vernike, naj pomagajo starejšim pri premikanju iz kraja v kraj, da bodo lahko vsi prisotni (posebno ob določenih priložnostih, ko bo bogoslužje za vso pastoralno enoto samo na enem kraju). Vsekakor se mi zdi, da v naši škofiji kratke razdalje med eno cerkvijo in drugo, pa tudi število duhovnikov na razpolago je še vedno zadostno: iz tega sledi, da ni potrebna, razen v nujnih primerih, zamenjava nedeljske maše z Besednim bogoslužjem, ki ga vodi diakon ali redovnik ali redovnica ali laik.

34. Naslednji dejavnik ali protagonist v pastoralni enoti so pastoralni sveti. Pastoralni svet bi moral biti »motor« vsake župnije: to niso samo navadni župnikovi svetovalci (ki nato odloči kar sam, kaj bo storil...), niti kraj za organizacijo. Nasprotno: svet je izreden kraj pastoralnega raz-

Trije protagonisti
pastoralne enote:
pastoralni sveti

ločevanja, kjer skuša župnik (in duhovniki), skupaj s svetovalci, ki imajo različne odgovornosti, potrpežljivo in odprto sprejemati navdihe Duha (postopoma se učijo to delati vedno bolje) ter v luči Besede ugotavljati, kakšne so potrebe za polno življenje v skupnosti. Pri tem naj upoštevajo nauk cerkvenih učiteljev in naj gojijo prisrčno sozvočje s škofijskimi načrti v želji, da bi spoznali, sklenili in uresničili to, kar skupnost stvarno potrebuje na svoji evangeljski poti.

Kjer so dve ali več župnij povezane v pastoralno enoto, bi morali pastoralni sveti še bolj okrepiti skrb za razločevanje, in ne ga zmanjšati, v zavešti, da so poklicani voditi in spremljati občestvo po začetnih in nadaljnjih stopinjah zorenja pastoralne enote. Sveti bodo morali najti najprimernejšo obliko medsebojnega povezovanja in ugotoviti, kako naj se v prihodnosti usklajujejo, da bodo vedno bolj enotni in njihovo delo vedno bolj učinkovito. Ob tem ne smejo spregledati pastoralnih potreb vsake posamezne skupnosti. Primer: lahko bi ohranili posamezne svete in ustanovili neko skupno telo, neki odbor, ki bi ga sestavljali vodilni predstavniki posameznih svetov. Njim bi zaupali odgovornost koordinacije. Lahko bi pa izbrali (morda nekoliko kasneje) obliko enega samega skupnega sveta in v njem določili razne komisije, ki bi zastopale posamezne pastoralne skupnosti in zagovarjale njihove krajevne značilnosti.

Združenemu svetu ali skupku povezanih svetov

bo poverjena naloga, da pod vodstvom odbora s posebno skrbjo, čeprav počasi, a vztrajno, pripravi skupni pastoralni načrt, ki bo postal izhodišče in bo začrtal smernice za pot pastoralne enote. Načrt bo možno kasneje še predelovati in ga dopolnjevati, tudi s pomočjo ostalih vernikov pastoralne enote, najbolje ob priložnosti enega ali različnih javnih zborovanj.

Še beseda o gospodarskih svetih, ki jih zakonik strogo predvideva v vsaki župniji (prim. kan 537): primerno bo jih postopoma združiti v enega, ki ga bodo sestavljale iste osebe in bo veljaven istočasno za vse župnije. Le tako bo tudi z gospodarskega in upravnega vidika bolj vidna skupna pot (začenši z modro in razumno uporabo premoženja in finančnih sredstev).

35. Tretji osebek bistvenega pomena za pot pastoralne enote je ekipa. Vodi jo župnik, ki mu je škof zaupal odgovornost za enoto samo in za vse župnije v njej. Vse enote ne bodo mogle imeti na razpolago ekipe, a kjer bodo nastale, bo to najodličnejša oblika. Ekipo bodo sestavljali župnik, en ali več duhovnikov in po možnosti, en ali več diakonov; z njimi tudi redovniki in redovnice, daljnoročno pa še en ali več laikov, ki bodo ponudili svoj čas za skupno pastoralno skrb. Naloga ekipe bo, da poskrbi za redno in običajno pastoralno delo v luči poti, ki jo je določil pastoralni svet (ali skupek pastoralnih svetov). V nekem smislu bi jo lahko razumeli kot »kolek-

Trije protagonisti
enote: ekipa

tivni župnik«: v njeni pristojnosti bo namreč vse to, kar navadno spada v pristojnost posameznega župnika.

Vse to bo mogoče uresničiti le, če si bodo člani ekipe postopoma vedno bolj prizadevali za medsebojno spoznavanje, vedno bolj utrjevali spoštovanje in krepili bratstvo; če bo v ekipi polagoma, a vedno bolj zorel čut za usklajevanje mnenj in izbir; če bodo naloge in odgovornosti vsakega posameznika natančno določene. To notranje občestvo bo moralo biti vidno tudi vernikom pastoralne ekipe, saj bodo morali začutiti, da vedno vlada v ekipi medsebojno spoštovanje in vsklajenost v delovanju, pa čeprav bo imel vsak posamezni član svoje določene dolžnosti. Ekipa si bo morala pripraviti natančen spored srečanj (npr. tedensko), pri katerih bosta imeli poglobitni delež molitev in Božja beseda, z njima pa še medsebojno poslušanje, posredovanje novic, načrtovanje raznih dejavnosti ter seveda pregled opravljenega dela. Tudi verniki pastoralne enote naj bodo deležni njenega življenja in dela, na primer s kakim srečanjem in skupno molitvijo za vse področje.

Ni potrebno posebej poudariti, da so odgovornosti v ekipi (in v pastoralni enoti) različne. Najvišjo odgovornost nosi župnik, ki so mu zaupane vse župnije pastoralne enote (in je zato tudi njihov zakoniti predstavnik). To nalogo mora opravljati v prisrčnem soglasju z ostalimi člani ekipe. Ostali duhovniki, ki sestavljajo ekipo, de-

lijo z župnikom skrb za vodenje pastoralne enote tako, da osebno sledijo določenemu predelu pastoralne dejavnosti, kakor je pač določil škof ali kakor so se domenili v ekipi (na primer: eden si na poseben način prevzame skrb za eno izmed župnij, drugi skrb za določeno pastoralno področje: mlade, družine, dobrotelost itd.). Podobno tudi vsi ostali člani ekipe.

Jasno je, da se bosta edinstvo in homogenost v delovanju ekipe, v službi celotne pastoralne enote, uresničili samo, če si bodo vsi prizadevali za postopno spreminjanje mišljenja in navad: to zahteva čas, iskrenost, potrpežljivost in razpoložljivost. Župnik naj skuša povsem izvrševati svojo dolžnost, a obenem naj se trudi, da jo bo uresničeval preko soočenja in sodelovanja z ostalimi, ob njihovi podpori; naj se ne zapira vase ali računa samo nase. Drugi duhovniki, posebno če so župniki v pokoju (še posebno tisti, ki bodo ohranili bivališče v kraju, kjer so bili župniki v polnem pomenu besede), so povabljeni, da z Gospodovo pomočjo in v duhu vere razumejo in sprejmejo, da je mogoče biti duhovnik tudi brez primarne in pastoralne obveznosti. Tako stanje lahko še bolj podpre avtentično duhovniško bratstvo. Daje jim priložnost, da še bolj mirno in z večjo svobodo uresničujejo (sicer omejeno v času), kar je tipično za duhovniško službo: biti blizu ljudem, jih sprejemati in jim prisluhniti, oznanjati Božjo besedo, obhajati bogoslužja, biti na razpolago za obhajanje zakra-

menta sprave, izkazovati pozornost do bolnikov itd. Poleg tega lahko njihova izkušnja in njihova človeška in duhovniška zrelost prispevajo k mirnemu in konstruktivnemu ozračju znotraj ekipe in pastoralne enote. Tudi diakoni morejo najti v ekipi priložnost za širši pastoralni razmah v njihovi službi, ki naj preseže običajno sodelovanje pri bogoslužju. Redovniki in redovnice lahko še bolj natančno razvijejo svojo karizmo, ko sodelujejo v pastoralni in so v službi krajevne Cerkve. Končno še besedo o laikih, ki naj bi postali del ekipe: dana bi jim bila dragocena možnost razživiti svoje služenje v polnosti, razširiti obzorje in sprejeti odgovornosti, ki presegajo navadno službo katehista, bogoslužnega animatorja, sodelavca Karitas itd.

Pastoralni načrt
in cilji pastoralne
enote

36. Osrednja naloga združenega pastoralnega sveta (ali svetov, ki so povezani med seboj) je postopna izdelava pastoralnega načrta za pastoralno enoto. Tu ne mislim toliko na skrb za pisanje papirjev in obrazcev (kar bo sicer potrebno narediti), pač pa na odkrivanje in spoznavanje, kako konkretno doseči cilje v primernem časovnem razdobju, da ne bi zapadli v čisto navadno organizacijsko kolo. Cilji bodo morali biti tipični za vso pastoralno enoto in drugačni za vsako izmed njih, saj daje že podoba same pastoralne enote izhodišča za načrt, ki je najbolj oprijemljiv zanjo. Pred leti so mnoge župnije pripravile »dejanja skupnosti«. To je bila pozitivna izkušnja; neke

vrste samoopis oz. načrt za župnijsko skupnost v luči izkušnje prve Cerkve, kakor jo opisujejo Apostolska dela. Ta izdelek lahko postane izhodišče za nov pastoralni načrt (poleg tega bi bilo zelo koristno, če bi vsi župnijski sveti prebrali zapise »dejanj skupnosti« posameznih vpletenih.) V naši škofiji obstajajo tudi starejše pastoralne enote, ki so poskusile pripraviti že pred časom pastoralni načrt: lahko jih vzamemo za zgled in jih prosimo za pomoč v novih izkušnjah.

37. Rast medsebojnega občestva je prvi cilj, za katerega si moramo prizadevati. Občestvo izvira iz Božje besede, ki vodi v skupno in soglasno izpoved vere; hrani se z zakramenti, posebno z evharistijo; je dar Sv. Duha, ki ga kličemo v molitvi; se uresničuje v medsebojni ljubezni, ki jo odlikujejo tiste značilnosti, ki jih Pavel navaja v himni ljubezni: *»Ljubezen je potrpežljiva, dobrotljiva je ljubezen, ni nevoščljiva, ljubezen se ne ponaša, se ne napihuje, ni brezobzirna, ne išče svojega, ne da se razdražiti, ne misli hudega. Ne veseli se krivice, veseli pa se resnice. Vse prenaša, vse veruje, vse upa, vse prestande«* (1Kor 13,4-7).

Izkušnja občestva in medsebojnega spoštovanja v njem je podlaga sobivanja, če hočemo živeti kot Cerkev: to velja še zlasti v primeru pastoralne enote. Brez občestva - najprej med člani povezanih župnijskih skupnosti - je pastoralna enota zapisana takojšnjemu propadu. Prav ta »živiljenjska« potreba po skupnosti lahko prisili pa-

Prvi cilj:
skupnost

storalne enote, da se zavzamejo za ta cilj še bolj kot prej, ko niso bile povezane med seboj, Ekipa in pastoralni svet se morata še posebej vprašati:

Kako naj podpiramo medsebojno občestvo v pastoralni enoti med posameznimi župnijskimi skupnostmi, skupinami, raznimi cerkvenimi dejavniki? Kako naj si prizadevamo, da ne bi bilo to občestvo zaprto vase, ampak odprto, gostoljubno, vključevalno?

Odgovor na to vprašanje, ki spada v zavzemanje za doseg prvega cilja, bo postal izvir za pastoralni načrt, ki ga moramo pretresti v luči Božje besede in pod vodstvom Svetega Duha.

**Drugi cilj:
poslanstvo**

38. Drugi cilj pastoralne dejavnosti se zdi na prvi pogled manj tipičen za delovanje pastoralne enote: poslanstvo; toda širitev občestvenosti tudi preko meja svoje skupnosti bi nas moralo siliti k še večji odprtosti do drugih in k vedno večji vztrajnosti v oznanjevanju in pričevanju. Tudi uspeh bo bolj viden, saj bo sad združenih moči in sposobnosti.

Misijonsko poslanstvo in pričevanje spadata v življenje vsakega kristjana. Začne se že tako, da v okolju kjer živimo, vsaj ne zanikamo svoje krščanske pripadnosti, kakor smo že slišali v komentarju o poslanstvu Vstalega. Ne smemo se bahati s svojo vero: dovolj je, da ne skrijemo pred svojimi domačimi, sodelavci in sodelavka-

mi, prijatelji in prijateljicami, vsemi osebami, s katerimi imamo določen odnos, da redno obiskujemo mašo, sodelujemo v župniji, ohranjamo določene vrednote in živimo po njih (skrivati svojo krščansko pripadnost in sistematično živeti v nasprotju z evangeljskim naukom je gotovo najslabše proti-pričevanje, ki ga moremo dati...).

Poslanstvo pa je tudi skrb vse krščanske skupnosti; v njej se morajo uresničevati določene oblike življenja in potrebno je predlagati take oblike (konkretno v pastoralni enoti), kot npr. več gostoljubnosti; več pozornosti do »novih« in do »tujcev«; ponovno uvesti obisk družin; bolj zavzeto misijonarsko pričevanje v tistih kategorijah vernikov, ki jih skupnost srečuje: starši veroukarjev, bolni, ubogi itd. A potrebno bo tudi misijonsko delo navzven, ki poleg drugega lahko vsebuje pravo pozornost do ne krščenih, domačih in tujih ter oprijemljivo pričevanje v različnih krogih civilne družbe.

Kako naj stvarno udejanjimo vse to? Kako ostati zvesti tudi danes poslanstvu vstalega Zveličarja? Katera sredstva, moči in podvige naj uporabimo? Čemu naj damo prednost?

Tudi to so vprašanja, ki si jih moramo postaviti, da pripravimo resnično misijonski pastoralni načrt.

Tretji cilj:
rast v služenju

39. V pastoralni enoti je še izrazitejša priložnost, da dosežemo tretji cilj: rast v služenju. Gre za osebno rast v posameznih vlogah, nalogah, službah v korist skupnosti. Cerkev se je razvijala na podlagi služb že od vsega začetka. Tudi tu ne gre za problem organizacije, ko nastopi na določena težava. V šestem poglavju Apostolskih del je zapisano, kako so ustanovili sedem služb: ta opis lahko postane tudi za nas priložnost, da odkrijemo službe, ki so dar Svetega Duha. V tistem okolju je bil problem služba pri mizi in so ga predstavili v obliki protesta (*»Število učencev je narasčalo. Helenisti pa so v tistih dneh začeli godrnjati čez Hebrejce, češ da so njihove vdove zapostavljene pri vsakodnevni oskrbi«* Apd 6,1). Vprašanja niso rešili preprosto tako, da so našli nekaj prostovoljcev, ki so že imeli izkušnjo s strežbo v delavski menzi..., pač pa so izbrali *»sedem mož, ki so bili na dobrem glasu, polni Svetega Duha in modrosti«*: ti so bili sposobni sprejeti novo službo.

Vsaka pastoralna enota, bolj kot posamezna župnija, potrebuje različne službe in nudi obenem širši prostor za njihovo izvrševanje. To smo že ugotovili, ko smo govorili o ekipi. Vendar je potrebno poudariti, da je pastoralna enota izredno rodovitno okolje za rast laičnih služb. Te službe niso posledice pomanjkanja in zato nadomeščanja duhovnikov, pač pa najdejo utemeljitev v krstu, ki povsem usposablja verne laike - upodobljene po Kristusu, duhovniku, preroku in kralju - za dejavne osebe v krščanski skupnosti.

Moramo izkoristiti priložnost ustanovitve in razvoja pastoralne enote za ponovno oživljanje že obstoječih laičnih služb na raznih pastoralnih področjih (npr. služba katehista, izrednega delilca obhajila, bogoslužnega animatorja, sodelavca Karitas...) ter za iskanje novih (npr. neko odgovorno osebo za delovanje župnijskega doma, kjer zajema pastoralna enota široko zemeljepisno območje). Obujanje že obstoječih služb in postavljanje novih bo povzročilo iskanje razpoložljivih oseb, skrb za njihovo stalno formacijo in organizacijo številnejših dejavnosti, ki jih nudi ali potrebuje pastoralna enota, saj bo na razpolago bodisi več oseb bodisi več moči. Tudi o tem naj spregovori pastoralni načrt, ki mora odgovoriti na nekaj vprašanj kot na primer:

Katere službe so bile že prisotne v pastoralni enoti? So še potrebne? Če so, kako naj jim pomagamo, da se bodo še bolj razvile in kako naj jih podpiramo, da bodo razširile svoje delo na vso pastoralno enoto? Je nujno ali vsaj primerno, da ustanovimo nove službe? Kako naj jih oblikujemo?

40. Končno še zadnji cilj, ki si ga lahko in tudi morajo postaviti pastoralne enote: kako vedno bolj zavzeto predlagati današnji družbi obliko življenja po krščanskih vrednotah, na podlagi evangeljskega sporočila? Kako odkriti nove oblike, ki bodo drugačne od nekdanjih, že zastarelih, in bodo tudi znamenja »preroštva«. Na prvi pogled se zdi, da je to v popolnem nasprotju z

Četrty cilj:
večja vidnost
v družbenem
življenju

župnijo ali pastoralno enoto, saj je to problem vse Cerkve, posebej na »nekdanjem« krščanskem zahodu in gotovo v Cerkvi v Italiji. Toda v ožjem okolju, posebno kjer živi posamezna krščanska skupnost, lahko nekaj naredimo. Pastoralna enota, prej kot posamezna župnija, se delno ali povsem ujema z ozemeljsko mejo civilnega okolja, ki je bolj povezano ali homogeno (npr. ozemlje ene ali več občin); to ji daje prednost, ker lahko pripomore, da civilna družba sprejema človeške in evangeljske vrednote. To je potrebno uresničevati v popolnem spoštovanju civilne družbe in ločevanje med njo in cerkveno skupnostjo mora biti jasno. Krščanskim laikom mora biti zagotovljena avtonomija in formacija lastne verske izkušnje, v duhu medsebojnega sodelovanja, za skupno dobro in človeško dostojanstvo: tako uči koncil in tako je potrdil konkordat. Pastoralni načrt se bo moral ukvarjati tudi s takimi vprašanji in si postaviti naslednja:

V kakšno družbeno okolje je vključena pastoralna enota? Kateri so najbolj pereči problemi na tem ozemlju in med tem prebivalstvom? Ali že obstajajo primeri sodelovanja s civilno družbo in javnimi ustanovami? Kako naj jih pomnožimo in bolje ovrednotimo? Obstajajo okoliščine, kjer je »preroška« služba krščanske skupnosti potrebna?

vsak kristjan kakor tudi posamezna občestva, ekipe in pastoralni sveti stalno navdihovali pri Božji besedi, bodo omogočili pastoralni enoti, da ne bo zapadla v zunanjo organizacijo bolj ali manj sprejemljivih dogodkov, pač pa uresničila pristno izkušnjo cerkvenosti. V tem smislu je potrebno, da v vsaki skupnosti širimo ustanovitve skupin Božje besede, ki ne smejo biti prostor za elitne kristjane pač pa za vse vernike, ki želijo preprosto in odprto prisluhniti Božji besedi. Beseda namreč razsvetljuje, spodbuja, podpira, tudi graja in sčasoma pokaže resnično podobo Jezusovega življenja, čutenja, presojanja in dejanja. Sv. Duh navdihuje Besedo in isti Duh jo uteleša v konkretnem življenju vsake skupnosti.

Dejavnosti, ki izvirajo iz Duha, ne moremo načrtovati ali odločiti na papirju, Duh je nameč živa voda, je ogenj, je veter. Pastoralne enote bodo lahko zrastle in obstale ter dajale podobo evangelijske resnice, samo če njihov načrt jadro, uprto vetru Duha, ne pa zaprta skrinjica.

PASTIRSKI OBISK

42. Sedaj nam postanejo bolj jasni cilji pastoralnega obiska: ta mora imeti misijonarski pridih, kakor smo ugotovili zgoraj (prim. št. 3-6). To ni samo škofovo dejanje, ampak priložnost za skupno pot Cerkve, ki združuje vse posamezne dele Božjega ljudstva v današnjo stvarnost naše krajevne Cerkve. Cilji pastoralnega obiska morajo biti: pomagati razvoju pastoralnih enot, podkrepiti pozornost do Božje besede, dati našim skupnostim več misijonskega duha.

Koristno je sedaj navesti etape skupne poti. Predlagam pa tudi nekaj datumov, ki jih bomo spreminjali glede na okoliščine.

43. Pastoralni obisk bo uvedlo vedno srečanje med škofom in pastoralnimi sveti župnij in pastoralnih enot (novih in že ustaljenih). Začel se bo nekje na polovici meseca oktobra 2018 in se zaključil decembra ali najkasneje januarja prihodnje leto.

Srečanje bo imelo dva namena:

- spremljati prve korake pastoralnih enot, jim nuditi nekaj stvarnih predlogov, na podlagi napotkov tega pastirskega pisma (prim. št. 29-41) ter soodgovorno sprejemati začetne izbire;
- ugotoviti, ali že obstajajo skupine Božje besede in načrtovati nastanek novih; obenem

Cilji
pastirskega obiska

Začetek pastirskega
obiska: srečanje s
pastoralnimi sveti

preveriti, ali so na razpolago tudi animatorji za njihovo vodstvo.

Za nove in stare animatorje načrtujemo priložnostni tečaj januarja-februarja 2019; od postnega časa 2019 dalje jih bomo lahko začeli po vsej škofiji, z delovanjem skupin Božje besede. Spособnost razločevanja duha bo osrednja in prvenstvena tematika vsake skupine (prim. št. 8).

Tudi tri formativna srečanja za člane pastoralnih svetov in trodnevni formativni tečaj - "aggiornamento" - za duhovnike bomo posvetili tematiki Božje besede.

Srečanje s
skupinami Božje
besede

44. V drugem obdobju pastirskega obiska (od januarja-februarja 2019 dalje) se bo škof posvetil srečanjem z vsemi ali nekaterimi skupinami Božje besede, bodisi s tistimi, ki delujejo že več let v škofiji kot z onimi, ki so šele v povojih. Zbrali bomo njihove izkušnje, spodbudili njihovo delo, podprli njihovo skrb za širjenje Božje besede.

Drugo srečanje s
pastoralnimi sveti

45. Tretji del pastirskega obiska predvideva drugo srečanje med škofom in župnijskimi pastoralnimi sveti ali sveti pastoralne enote (po veliki noči 2019). Namen tega srečanja bo:

- ugotoviti, kako napreduje delo v novih pastoralnih enotah;
- določiti najprimernejši datum za škofov obisk pastoralne enote (ali župnije) in ugotoviti, kako bi ga konkretno izvedli: čas, bogoslužja,

srečanja s posamezniki in skupinami itd. (gl. spodaj št. 48);

- odkriti, katere osebe bodo pripravljene biti "vizitatorji" (glej naslednjo točko) in jih povabiti na specifični formativni tečaj (verjetno na začetku pastoralnega leta 2019-2020).

46. Četrta stopnja, ki jo bo treba doseči pred škofovim prihodom (nekaj mesecev pred sklenjenim datumom in vsekakor pred septembrom 2019) je obisk družin in raznih dejavnosti v pastoralni enoti in župnijah. Ta obisk bodo opravili v škofovem imenu "vizitatorji" (duhovniki, diakoni, redovniki, katehisti, animatorji itd.). Priročnik, ki ga bodo uporabljali ob tej priložnosti, ima naslov "Lahko vstopim?...".

Kratko poročilo o tej dejavnosti bodo predstavili škofu pred njegovim obiskom.

Obisk "vizitatorjev"

47. Peti trenutek pastoralne vizitacije predvideva obisk pristojnih uslužbencev ordinariata, ki bodo srečali duhovnike, pastoralne svete in druge pastoralne sodelavce, da bi spoznali splošno stanje. V pomoč jim bodo vnaprej pripravljene shede, ki bodo obravnavale štiri področja: uvajanje v krščanstvo, družinska pastoralna, obhajanje zakramentov (z obveznostmi, ki so jih dolžni izpolniti), lastninsko-finančno-upravno stanje.

Po teh srečanjih bo izdelano poročilo, ki ga bo škof prejel v roke pred obiskom.

Pregled štirih področij

48. Šesta stopnja pastirskega obiska predvideva škofovo prisotnost v samem kraju. Škof naj bi se ustavil v pastoralni enoti (ali v skupnosti sosednjih župnij) od srede do nedelje (v večjih enotah bomo lahko podvojili ta čas) ter opravil tale srečanja ali dolžnosti:

- sodelovanje pri redni delavniški dejavnosti;
- obisk nekaterih družin;
- obisk nekaterih bolnikov;
- srečanje s svetovalci in raznimi sedelavci;
- srečanje z župnijskimi ali cerkvenimi skupinami;
- srečanje z mladimi (dajmo prednost tistim, ki jih je škof birmal v zadnjih letih);
- srečanje s posameznimi verniki;
- srečanje z javnostjo;
- srečanje v krajih, kjer ljudje delajo
- ...
- sklepni dogodek v obliki "občestvene nedelje".

49. Škofov obisk se bo zaključil s pismom vsaki pastoralni enoti ali župniji. Vsebovalo bo namige in nasvete za prihodnjo pot, izhajajoč iz obiska. Primerno bo, da posamezne pastoralne enote pripravijo na podlagi tega pisma pastoralni načrt (ali ga pregledajo, če so ga že pripravili) v obliki "dejanja skupnosti". Župnije, ki še ne spadajo v pastoralno enoto, naj posodobijo prejšnja "dela skupnosti".

50. Potrebno bo preveriti, posebno po posvetovanju z različnimi škofijskimi sveti, ali je primerno sklicati ob sklepu pastirskega obiska posebno sinodalno zborovanje in na njem načrtovati pot naše škofije v prihodnjih letih.

Sinodalno
zborovanje?

ONI PA SO ŠLI.....

51. Evangelij po Janezu - iz njega smo uporabili odlomek o izročitvi poslanstva vstalega Zveličarja - se ne ustavi pri opisu, kako so apostoli sprejeli in uresničili nalogo. Janez daje večji poudarek zavzetosti za pričevanje samega evangelija in tistega, ki je evangelij napisal: (*»To je učenec, ki o tem pričuje in je to napisal, in vemo, da je njegovo pričevanje resnično«*, 21,24). Tudi evangelij po Mateju ne govori o nadaljnem razvoju in se zaključi z besedami Vstalega. Luka pa omenja Apostolska dela in vabi bralca, naj si tam prebere, kako se je začelo poslanstvo: od Binkošti in prejetja darov Svetega Duha dalje. Marko takole zaključi svoj evangelij: »Oni pa so šli in povsod oznanjali in Gospod je z njimi sodeloval ter besedo potrjeval z znamenji, ki so jih spremljala«, Marko, 16, 20). Tudi jaz želim zaključiti svoje pismo na enak način. Zdaj je čas odhoda, čas, da vsem oznanimo *kerygmo*, srce krščanskega sporočila, ki ga papež Frančišek izrazi s temi besedami : “Jezus Kristus te ljubi in je daroval svoje življenje, da bi te odrešil. Zdaj vsak dan živi ob tebi, da bi te razsvetlil, krepil in osvobodil” (Veselje evangelija št. 164). Da, Kristus živi, je ob meni, ob tebi, je blizu našim skupnostim in nas spremlja na težki poti, ko si dandanes prizadevamo uresničiti njegovo poslanstvo, v poslušnosti njegovi Besedi. Marija, rojena na ta svet, Odrešenikova Mati, naj

Non
una conclusione,
ma una partenza

nam izprosi milosti in veselja v poslanstvu, da se bo Kristus rodil v srcu vsakega moža in vsake žene, ki po milosti sprejme oznanjeno Besedo.

Svetišče na Barbani (gradeška laguna),
8. septembra 2018

+ .
nadškof

Priloga k "Voce Isontina", št. 39, 13. oktober 2018.

TISKARNA BUDIN - Gorica 2018